

ELÄMÄN VESIKOE

Pekka Ervastian esitelmä 20.11.1927

Elämäkoulun kokeita, maa-, tuli-, vesi- ja ilmakokeita, joista näissä esitelmissä puhumme, voisimme myös nimittää kiusauksiksi. Kiusaushan on tuttu sana, sana, jota paljon käytetään varsinkin täällä meidän kristikunnassamme, jossa aivan Isä-meidän-rukouksessa rukoilemme: „älä johdata meitä kiusaukseen“. Näitä kokeita voisimme kyllä nimittää elämän kiusauksiksi yhdeltä kannalta katsoen, mutta silloin saamme tietysti hieman määritellä, mitä kiusauksella tarkoitamme ja voimme myös silloin ohimennen lausua ajatuksemme siitä, mitä Jeesus nähtävästi on tarkoittanut tuolla rukouksella, sillä kun näitä elämän kokeita, kokemuksia, nimitämme kiusauksiksi, silloin emme saa ajatella niitä millään tavalla luonnottomiksi kiusauksiksi, ei semmoisiksi, joista meidän pitää rukoilla Jumalaa meitä pelastamaan, vaan meidän pitää silloin ymmärtää kiusaus-sana tuommoisella luonnollisella tavalla, jolla me nyt olemme käsittäneet näitä kokeita, sillä nämä elämän kokeethan ovat semmoisia kokemuksia ja koettelemuksia, jotka kuuluvat itse elämään, muuten meidän elämämme ei olisi sitä koulua, mitä se on. Sentähden emme voi nimittää niitä kiusauksiksi missään pahassa merkityksessä, ne ovat juuri sitä hyvää, mitä elämä meille tarjoaa, sitä koulua, mutta joissakin tapauksissa meidän tekee mieli nimittää niitä kiusauksiksi.

Jos ajattelemme maakoetta yleensä, voisimme sanoa, että maakoe on kiusaus, heitetty meidän tiellemme siinä mielessä, että koko tämä fyysillinen maailma ja fyysillinen ruumiimme kiusaa meitä, vetää meidän huomiomme puoleensa ja lupaa meille jotain. Eikö ole, kuin koko tämä meidän fyysillinen elämämme kuiskaisi meille kiusaajan äänellä: „palvo minua, niin sinä saat kaikki tämän maailman rikkaudet, saat hallita kaikkea sitä ihanuutta, mitä tässä maailmassa on“. Mutta ei sen kiusaus ole

siinä, että se asettaa meidät koetukselle, pitää meitä koulussa ja kasvattaa meitä, vaan sen kiusaus on jossakin muualla. Sen kiusaus on siinä, että se voi vetää meidän huomion liian paljon puoleensa. Meidän järkemme, huomionne kyllä sanoo meille: jossain määrin meidän täytyy palvella, joskaan ei palvoa, tätä maailmaa, jumaloida tätä meidän maata, sillä jos emme palvele sitä siinä mielessä, että viljelemme sitä, emme voi pysyä hengissä. Ja semmoinen palveleminen on luonnollinen, mutta se muuttuu meille kiusaukseksi, jos rupeamme sitä palvomaan, jos lankeamme polvillemme tämän näkyväisen maailman eteen ja näemme siinä ainoan ihanuuden, mistä mitään tiedämme, ainoan palvottavan elämän. Semmoinen kiusaus johdattaa meitä teoreettiseen materialismiin, Jumalan ja kaiken sen kieltämiseen, jota emme voi silmillämme nähdä, käsin kosketella. Me tulemme jumalankieltäjiksi tuommoisessa filosofisessa merkityksessä. Tämä meidän oma ruumiimme ja näkyväinen maailma sokaisee meidät niin, ettemme etsi Jumalaa ollenkaan, me tulemme teoreettisiksi materialisteiksi. Siinä mielessä tämä näkyväinen elämä voi muodostua meille kiusaukseksi, ja sitä se tekee monelle hyvällekin ihmiselle. Teoreettinen materialismi ei ole samaa kuin pahuus, sellainen materialisti voi olla hyvä ihminen, mutta hän on katsonut itsensä sokeaksi tähän näkyväiseen todellisuuteen. Verrattain lievä paha tämä on meidän inhimillisillä silmillämme katsoen. Mutta jos koetamme kuvitella, että on olemassa jumalallinen tajunta, henkielämä, joka pitää tätä kaikkea silmällä, niin sen kannalta semmoinen ihminen eroittaa itsensä hengen maailmasta, sillä hän näkee vain tämän näkyväisen, kuolevaisen harhan. Kun avaamme silmämme näkemään henkeäkin, emme lankea maakokeen kiusaukseen. Mutta maakokeen kaikki muut koetukset ja koettelemukset ovat hyviä ja niitä meidän täytyy suorittaa.

Jos taas ajattelemme toista koetta, tulikoetta, niin huomaamme, että sen kaikki koettelemukset ovat erittäin hyviä, ne kasvattavat, kehittävät meitä, ja ilman niiden tuottamaa

kehitystä meidän aisteillemme, hermostollemme, sielulliselle organismillemme, me emme kasvaisi, menisi eteenpäin, emme kasvaisi sielullisiksi olennoiksi. Kaikki nämä kokeet, jotka asetetaan meidän aisteillemme ovat omiansa kehittämään meidän tunneruumistamme, ja ne eivät ole kiusauksia missään pahassa merkityksessä, niin kauan kuin emme lankea niihin kiusauksina. Ne ovat välttämättömiä kokeita elämäntuntemuksessa, ja ne meitä kasvattavat ja kehittävät. Ja meidänhän täytyy myöntää, että jossain määrin meidän täytyy kehittää aistejamme, ne ovat suorastaan historiallisesti kehittyneet, sillä ei meillä ole esim. ollut näin tarkka silmä kuin nyt, jos menemme kyllin paljon taaksepäin ajassa. Samoin on meidän muiden aistimiemme laita, kaikki ne ovat kehittyneet ja niiden täytyy kehittyä meissä. Elämä tarjoaa sentähden kaikenlaisia mahdollisuuksia meidän aisteillemme kehittyä ja samalla kaikki meidän tunteemme kehittyvät, rikastuvat, laajenevat. Tämä kaikki on välttämätöntä, ja vähitellen täytyy meidän suoriutua näissä kokeissa. Ne käyvät meille kiusauksiksi ainoastaan, jos me ikäänkuin tuijotamme itsemme sokeiksi tähän meidän tunnemaailmaamme, astraalimaailmaan, jos me niin kokonaan elämme siinä, että se voi kiusaajana kuiskata meille: „palvo minua, niin minä tuon sinulle onnea“. Ja tuo sana „palvo minua,“ merkitsee: „palvo kykyäsi aistillisesti nauttia, kehitä itseäsi vaan siinä, silloin tulet onnelliseksi“. Ja tämä kiusaus voi, jos annamme sille perään, siihen, jota nimitämme käytännölliseksi materialismiksi, epikurismiksi, joka sanoo, että pitää nauttia niin paljon kuin mahdollista, tai vie se sitten fariseismiin, jolloin me myönnämme, että täytyy olla jonkinlaisia eettisiä normeja, moraalista mallikelpoisuutta, että ulkonaisesti näytämme siltä, kuin olisimme moraalisesti mallikelpoisia. Itsessämme voimme palvoa omaa nautinnonhaluamme, mutta maailman silmissä täytyy olla kuin valkeaksi maalatut haudat. Tähän meidän toinen koe vie, jos annamme muodostua sen kiusaukseksi.

Nyt ymmärrämme, että kun Jeesus opetti meitä rukoilemaan: „älä johdata meitä kiusaukseen“ – on Hän tarkoittanut: älä sillä tavalla anna meidän järkemme ja mieleemme joutua sekaannuksiin, ettemme näe Jumalaa, vaan luulemme koko elämän olevan tuossa fyysisessä omistamisessa tai kaikissa nautinnoissa, niin että emme mitään Jumalasta välitä, korkeintaan farisealaisesti, ulkonaisesti. Tätä Jeesus tarkoittaa. Jos emme käsitä tuota rukousta niin, vaan yleensä ajattelemme, että kaikki koettelemukset ovat kiusauksia, silloin meidän täytyy muistaa, että tuo lause: „älä johdata meitä kiusaukseen“, latinaksi (ne nos inducas in tentationem) on ymmärrettävä sillä tavalla, kuin katolisessa kirkossa, ainakin jossakin kirkon lahkossa Ranskassa olen sen nähnyt näin käännettävän: „älä anna meidän sortua kiusauksiin“. Silloin se tietysti voi tarkoittaa kaikkia koettelemuksia, jotka tulevat ihmiselle ja niin ollen se on luonnollinen, inhimillinen käänös. Mutta jos pidämme kiinni tekstistä, niinkuin se kuuluu alkukielellä, silloin ymmärrämme koko tuon käsitteen sillä tavalla, kuin äsken selitimme.

Nyt meidän pitää siirtyä tarkastamaan vesi- ja ilmakokeita. Viime kerralla jo huomautin siitä, että koska kaikki kokeet elämänkoulussa kulkevat limittäin, että kun olemme suorittamassa maa- ja tulikoetta ja niitä jo jonkun verran suosittaneet, että ne ovat herättäneet meissä ajattelua, niin juuri tuo ajatustyö, mikä meissä herää, on omiansa heittämään meidät keskelle vesikoetta, sillä se on tekemisissä meidän sielumme kanssa, ajatusruumiimme kanssa, niinkuin joskus sanotaan, sen näkymättömän puolen kanssa, jota nimitetään mentaaliseksi käyttövälineeksi. Se on tekemisissä ajatuksemme, järkeilyimme kanssa. Ja siihen me joudumme silloin, kun meistä joko pienemmässä tai suuremmassa merkityksessä tulee ajattelevia totuuden etsijöitä, jotka ottavat huomioon: ihminen on järkevä olento, ihminen eroaa siinä suhteessa eläinkunnasta ja muusta luonnosta, että hän on ajatuskykyinen, järkiolento, ja sentähden hänen järkensä vaatii, että hän ymmärtäisi asiat. Se on vastakohta

kaikelle sokeudelle. Ihminen ei tahdo olla sokea, sokeasti käydä koulua, sokeasti suorittaa kaikkia kokeita, vaan kun nuo kokemukset elämässä alkavat vaivata häntä, hän kysyy: miksi? Hän ei käsitä, että elämä on koulu, ennenkuin hän käsittää, että ne kaikki ovat kokeita. Ennen sitä me voimme tulla aivan katkeriksi, kun emme mitään ymmärrä ja näe, kun näemme vaan, että elämässä on liian paljon vaikeutta, kun elämän murheet kohtaavat meitä, kun esim. kadotamme koko omaisuutemme, jonka olemme suurella vaivalla saaneet kokoon. Me, jotka olimme syyskuussa Pariisissa, olimme selvästi näkevinämme, että ranskalaisia vaivasi tuommoinen ajatus, että se pieni omaisuus, minkä he olivat ennen maailmassa saaneet kokoon, oli nyt menettänyt merkityksensä. Mehän tiedämme, että Ranskassa ennen olivat jokseenkin kaikki vähän varakkaita, ja nyt heitä painosti se, että se pieni pääoma, mikä heillä oli pankissa ollut, oli mennyt niin mitättömäksi. Tämä on niin luonnollinen ilmiö, mutta tuolla Parisissa se oli meistä hyvin huomattava. Tuommoinen kokemus siis, jollei ihminen tiedä mitään elämänkoulusta, saattaa tehdä hänet katkeraksi. Tai jos hän kadottaa jonkun rakkaansa, lapsensa, vanhempansa, miehensä tai vaimonsa, kysyy hän elämältä: mitä varten? Kuinka usein isä ja äiti, jotka eivät tiedä käyvänsä elämänkoulua, kysyvät kun heiltä pieni lapsi kovia tuskia kärsittyään kuolee: „minkätähden pienen, viattoman lapsen pitää noin paljon kärsiä?“ Kuinka Jumala voi antaa sellaista tapahtua?“ Ja maailmansota herätti ihmiset näin kysymään: jos Jumala on olemassa tai jos Jumala on hyvä tai jos Salainen Veljeskunta on olemassa ja jos näillä mestareilla on valtaa, miksi he antavat tämmöistä tapahtua, antavat ihmisten sokeasti tappaa toisiaan, tuhota kaikki, mitä suurella vaivalla on aikaan saatu? Miksi antavat kyyneleiden ja tuskien tulla jokaisen kotiin maan päällä? Näin kysyivät monet minultakin, eivätkä he heti ymmärtäneet, kun sanoin: Elämä on koulua, Jumala, jumalat, valkoiset veljet eivät ole mitään sellaista tahtoneet, se on meidän omaa sokeuttamme, omaa pahuuttamme, me tämän olemme aikaan saaneet. Kaikista enemmän kärsivät

jumalat tästä, Valkoisen Veljeskunnan kärsimykset ovat sanomattomat, mutta mitä he voivat, luonnossa vallitsee syyn ja seurauksen laki, järkähtämätön laki: mitä kylvämme, sitä niitämme. Meidän täytyy lopettaa sodat, kääntyä Jumalan ja kaikkien Kristus-veljien puoleen ja sanoa: näin huonosti me olemme osanneet järjestää elämämme maan päällä: nyt me kadumme ja tahdomme muuttaa elämäämme. Sehän on meidän ihmisten tehtävä, mitä jumalat voivat, he ovat antaneet tämän näkyväisen maailman meidän haltuumme. Mooseksen kirjassa sanotaan: „Ihminen on tehty luonnon herraksi“. Se merkitsee, että jumalat eivät sekaannu meidän asioihimme sillä tavalla, että estäisivät meitä mitään tekemästä. Jumalat kärsivät ja he puhuvat meidän sydämissämme: lakatkaa tekemästä pahaa: He ovat antaneet vallan meille, eivät he voi muuta tehdä. Me luovutamme tuon vallan perkeleelle, niiden luonnonvoimien käsiin, jotka pitävät huolta siitä, että mitä kylvämme, sitä niitämme.

Sentähden, kun me ihmiset emme tiedä, huomaamme olevamme elämäkoulussa, olevamme täällä elämässä kuin lapset, jotka ovat muualta tulleet, mutta käyvät täällä koulussa, niin me tulemme katkeriksi ja annamme vallan pahalle. Silloin meidän ainoa pelastuksemme on, että otamme askeleen eteenpäin, että syöksymme kuin vesikokeeseen, että meistä tulee ajattelevia totuuden etsijöitä, emme heitä kirvestä mereen, emme huuda: kurja on tämä maailma, tämän hallitsija on perkele. – Emme tee niin, vaan teemme itsestämme totuuden etsijöitä. Ja kun alamme etsiä totuutta, tulemme jo rauhallisemmiksi. Samalla, kun suoritamme ulkonaiset tehtävämme, olemme ihmisiä, jotka aina ajattelevat, mietiskelevät, etsivät, lukevat, sillä meidän täytyy lukea ja kuunnella toisten sanoja, jotta saisimme sielullemme rauhan, ajatuksille ravintoa. Ja kun me näin etsimme, me myöskin aina löydämme jotain, sillä tuo vesikokeen maailma, johon joudumme, on hyvin merkillinen, se on kuin suuri aatteiden vesiallas, niin että kun me pienenkään kanavan avaamme omaan sieluumme siitä, niin heti tulvaa aatteita meihin. Mitä

painavammin ajattelemme elämää, sitä enemmän pitkin matkaa tulee aatteita, lumoavia aatteita meidän järkeemme ja täyttää sielumme kaikenlaisilla uusilla käsitteillä.

Yksi tapa etsiä totuutta on n.s. tieteellinen totuuden etsintä, tutkimus. Ne ihmiset ovat selväjärkisiä, selvästi ajattelevia olentoja, jotka sanovat itselleen: nyt lykkään luotani kaikki muut probleemit ja alan tutkia aineen salaisuutta, tutkin, miten kaikki aineet sekaantuvat tai olen tiedemies muulla tavalla, rehellisesti etsin totuutta. Heistä, jotka ovat avarempia etsimisessään, ajattelussaan, tulee filosofeja. He miettivät elämää yleensä, koettavat ratkaista järjellään eri probleemeja ja selittävät eri asiat oman filosofiansa mukaan. Useimmat ihmiset eivät näin paljon vaivaa ajatuksiaan, he eivät ole järjessään niin voimakkaita, että uskaltaisivat itse ajatella, he ottavat vastaan toisilta maailmanselityksen, maailmankuvan. Kuinka paljon sieluja vetävät puoleensa suuret uskonnot, kirkot. Siellä ei tarvitse paljon ajatella, tietystihän jokaisen, tullaakseen vakavaksi uskonnon vastaanottajaksi, on täytynyt huomata, että elämässä on salaperäisiä kohtia ja ihminen on heikko ja kurja olento, mutta paljon ei ihmisten siellä tarvitse vaivata ajatuksiaan. Usko niin ja niin, silloin sinulle tulee rauhallinen mieli ja sinä ymmärrät, miksi asiat ovat niinkuin ovat. Ja kun ihminen ei paljon tutki eikä ajattele, niin häntä tyydyttää tämmöiset uskonnolliset maailmanselitykset. Ja kaikissa kirkoissa ja uskonnoissa on sentähden hirmuisen paljon ihmisiä, jotka uskovat, niinkuin heille sanotaan, ajattelevat sen maailmanselityksen mukaan, hyväksyvät sen, minkä kirkolta saavat. Mutta ne ihmiset, joiden järki on enemmän kehittynyt, he itse etsivät, he eivät tyydy ulkonnaiseen selitykseen ja niin he joutuvat suuremmassa määrässä keskelle vesikoetta.

Nyt meidän täytyy ottaa huomioon sangen merkillinen asia, nim. se, että kun ihminen tulee totuuden etsijäksi vakavalla, ajattelevalla tavalla, silloin ei hänessä ainoastaan päivätaajunta muutu, vaan myöskin se taajunta, joka tulee ilmi hänen

nukkuessaan, hänen yötajuntansa. Sentähden ihmisen, joka tulee totuuden etsijäksi, ajattelevaksi, järkeväksi olennoksi, unielämä rikastuu, se tulee merkillisen eläväksi, todelliseksi. Se voi tulla niin todelliseksi, että ihminen astuu ulos tästä fyysisestä organismistaan säilyttäen itsetietoisien persoonallisen minätajunnan ja menee siihen maailmaan, josta sanotaan, että siinä vietetty aika on hukattua elämää. Hän on siellä yhtä elävä, sama kuin täällä fyysisessä olomuodossa. Tämä on pitkälle mennyt, merkillinen kokemus, mutta se on otettava lukuun, se kuuluu tuohon sieluelämämme puoleen, siihen yöelämään, joka tulee todellisuutena eteen silloin, kun meistä tulee totuuden etsijöitä. Ja ihminen voi itsekin huomata ja toiset, jotka osaavat tutkia asioita, hyvin selvästi huomaavat, että ihminen, joka on ulkopuolella ruumistaan yöllä, sieltä aina saa inspirationia. Siten esim. tiedemies, keksijä, joka on päivätajunnassaan herännyt, valveilla, yht'äkkiä saa jonkun asian selväksi tietämättä, mistä se tulee. Tai runoilija saa ihmeellisen kuvan mieleensä, taitelija saa näkemyksen, filosofi saa probleemiinsa ratkaisun, tai ihminen, joka on ajatellut määrättyä elämän kohtaa omassa elämässään, saa yht'äkkiä kuin inspirationissa selväksi. Nämä kaikki ihmiset ovat yöllä, ollessaan tuossa toisessa, näkymättömässä maailmassa, olleet semmoisten ihmisten, enkeleiden, jumalallisten olentojen parissa, joilta ovat saaneet vastauksia kysymyksiinsä. Nämä vastaukset tulevat inspirationina päivätajuntaan. On sängen mielenkiintoista katsella, kuinka ihmiset yöelämässään liikkuvat erilaisissa paikoissa, seuroissa, kukin sielun sukulaisuutensa mukaan. Ihmisen henkinen sukulaisuus vie hänet määrättyihin seuroihin, veljeskuntiin siellä toisella puolella, yöelämässä ja siellä hän saa oppia, jos hän on totuuden etsijä tässä näkyväisessä maailmassa ja silloin hänen yöelämänsä ei mene hukkaan. Hänen omat aatteensa selvenevät siellä, hän tuo paljon tietoa mukanaan päivätajuntaansa, vaikka hän hyvin harvoin muistaa sitä selvästi, ellei hän ole okkultisti. Mutta inspirationissaan saa hän kummallista tietoa, ja se riippuu

siitä, että hän yöelämässään joutuu erilaisin veljeskuntiin, seuroihin, kokouksiin j.n.e.

Me kysymme nyt: miten voisimme katsella tätä vesikoea kiusauksen kannalta? Eikö kaikki ole erittäin hyvää? Ihminen on totuuden etsijä, hän viisastuu yöelämänsä aikana. Tietysti se on hyvää, sillä kaikki nämä koetukset ovat hyviä ja tarpeellisia. Mutta millä tavalla se voi joutua kiusaukseksi, millä tavalla vesikoe, jonka keskellä ihminen totuuden etsijänä on, voi muodostua hänelle kiusaukseksi, semmoiseksi, että se sokaisee hänet, niin ettei hän näe Jumalaa, ettei hän ole hengessään nöyränä Jumalan edessä. Silloin se muuttuu kiusaukseksi totuuden etsijällekin, kun se sokaisee hänet niin, että hän löytäessään ja saadessaan vastauksia, inspirationia, keksiessään kaikenlaista uutta, luulee, että nyt hän on viisas, kehittynyt ihminen, nyt hän on tiedon huipussa. Ei hänen ollenkaan tarvitse ajatella itseksensä mitenkään ylpeästi, ei tarvitse nostaa itseään toisten yläpuolelle hengessään ja sanoa: Katsokaa minua. „Hän voi päinvastoin sanoa itselleen: „nöyrä minä olen“, ja ihmisten edessä hän voi olla vaatimaton, mutta salaisesti, omassa sisässään on vakuutettu siitä, että hän tietää, hän on totuuden löytänyt, hänen näkökantansa kaiken ratkaisee, hän on osannut viisaasti kaikesta sanoa. Kuta enemmän hän kehittyi tässä totuuden etsimisessään, yöllisessä elämässään, sitä enemmän hänen silmänsä sokaistuvat, niin ettei hän näe, että tuo yöllinen elämä, samoin kuin tämä, on symbolia, vaan hän uskoo senkin todellisuudeksi siinä merkityksessä, että se on ikuinen elämä ja nyt hän on siinä suuri tietäjä ja korkea viisas. Vaikkei hän tätä itselleen tunnustaisi, on se salaisena kiusauksena hänen sydämässään, eikä hän sitä edes näe.

Tällä tavalla, kun vesikoe elämänkoulussa muuttuu kiusaukseksi, ihminen todellisuudessa unohtaa Jumalan silloin, kun hän huomaamatta on asettanut itsensä jalustalle, tiedon, taidon ja viisauden jalustalle ja antanut toisten katsella sitä viisautta, mikä hänestä valuu. Mutta kun ihminen ei anna sen

muodostua kiusaukseksi, kun hän on siksi järkevä olento, että hän aina huomaa, kuinka rajoitettua, pientä on kaikki inhimillinen saavutus, silloin hän tässä vesikokeessa voikin joutua itse voiton mahdollisuuden eteen, hän voi siinä suoriutua, voittaa. Tämä voitto on tavallaan kuin kaukainen ihanne, mutta myöskin se on käytännöllinen ratkaisu. Vesikokeessa voittaa ihminen, kun hän alkaa nähdä kaikkien tietojen, viisauksien, kaikkien ratkaisujen, kaiken läpi ja näkee, että ne ovat sittenkin kaikki harhoja, jotka nousevat hänestä itsestään. Tämä on vaikea koe, hyvin korkea ja vaikea saavutus, se voi aivan kuin peloittaa totuuden etsijää, hän ei voi sitä vielä ymmärtää alkutaipaleella, mutta lopulta vesikokeessa hän tulee siihen, kun hän taivaltaa voittoon päin, että kaikki se totuus, minkä hän luulee totuudeksi ja ratkaisuksi, on harhaa, joka nousee hänen omasta sielustaan. Silloin hän joutuu semmoisen ahtaan portin eteen, että hänelle aivan kuin sanotaan: jaksatko sinä jäädä yksin, jaksatko heittää päältäsi kaikki harhat, jaksatko seistä tyhjässä avaruudessa, voitko tulla ulos tuosta merestä, jossa olet elänyt kuin jonkinlainen merieläin, voitko nousta pinnalle, huomata, että oletkin olento, joka elää tyhjässä avaruudessa? Voitko siinä määrin voittaa itsesi, että näet vain oman yksinäisyytesi iankaikkisessa avaruudessa? Jonkinlaisena minä-tajuntana itsetajuisena pisteenä sinä olet olemassa, mutta näetkö, ettet mitään tiedä? Kaikki, mitä luulet tietäväsi, on harhaa, joka on noussut omasta sielustasi sillä tavalla, että olet antanut sielusi täytyä niillä kaikilla aatteilla, joita näkymätön maailma on täynnä ja jotka sinun tulee voittaa. Voitko tämän tehdä? Jos voit, silloin pääset ulos vesikokeesta ja joudut tekemisiin ilmakokeen kanssa, silloin joudut sielussasi uuteen maailmaan, jossa ei enää ole kysymys tunteista ja ajatuksista, vaan omasta tahdostasi: tahdotko ja mitä tahdot? Nyt sinä olet riisunut itsesi aivan alastomaksi, nyt olet vain piste, joka tahtoo. Joudut uuteen maailmaan, ilmakokeeseen, ja siinä maailmassa sinulta kysytään: mitä sinä tahdot?